

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Christi crux & passio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Quomodo per vinum; inquit, in omnes deuenit lumen, aut quo pacto in carne diuinitas esse possit: eodem inquam modo quo ignis in ferro, non transiione, sed communicatione. Non enim ad ferum ignis excurrit, sed in suo loco permanens, vim suam ei imperit: nec impertiendo id minuitur, quanquam id quod ipsum recipit totum compleat. Hoc modo verbum Dei non dimotum a se, habitauit in nobis sine ulla immutatione. In serm. de Christi natiuitate.

Natiuitas enim. Quatenus serui forma est, seruis ac conseruis sese accommodat, & alienae formae conformatur, totum me vna cum meis in seipso gerens: vt quemadmodum vel ignis ceram, vel terra vaporem solui, quod in me vilius est, in se ipse consumat, ex quo commercio bonorum illius & ipse fiam particeps. lib. 4. de Theolog.

Verbum caro factum est, & habitauit in nobis: ac propterea ab homine adiuuit quod est pulcherrimum: perinde ac si qui pinguiora auferunt cum pellibus; quo Deum prohibeat a carne: tempus est vt illi dicatur Deum solum carnis esse Deum; & non etiam animarum, secundum quod scriptum est: Quemadmodum dedisti ipsi potestatem vniuersae carnis, & ad te omnis caro veniet. Et benedicat omnis caro nomen eius sanctum; hoc est omnis homo. In Orat. post reditum ex aegre.

Theophylacti. Quemadmodum periclitissimi medici, febre adhuc in praecordis permanente & aegroti corpus acrius diuexante & acriditudinis fontem adacta magis, incensaque nullam afferunt languenti medelam, quae languoris causas tollat, sed ne morbus increseat, operiuntur: Sic & vobiscum agit animarum medicus ille: expectat enim vt prorsus omnis retegatur nequitia, vt nihil maneat ex his quae recondita sunt, incuratum: sic demum reiectis ille & patientibus malis medebitur. In epist. ad Hebr. 6. 9.

Sicut medici sunt in seui morbi vlcibus humorem colligi, & deinde remedia apponunt: Ita & peccatum oportebat omnes suas species indicare, & deinde magnum medicum imponere pharmaca. Et propterea expectauit Christus, donec Diabolus malitiae mensuram impletet: & tunc demum incarnatus est, & omne genus malitiae per sanctam vitam suam sanauit. In Luc. 6. 14.

Non aliam Christum praeter humanam hanc carnem assumptam, quam & sanctificauit assumptam, & coronauit condemnato peccato, quod carni inesset, quam suscepisset: hanc ipsam offendit nequaquam esse matrem peccatis addictam: nec secus Christus effecit, quam faceret quilibet, qui muliere aliqua in foro vapulante, concepta, vt eam a verberantium manibus eruat, foeminae illius se vel priuatae & infimae sortis filium fateatur, cum regius sit. In c. 8. ad Rom.

Athanasi. Sicuti mens, cum in toto diffusa sit homine, ex parte tamen corporis, id est lingua signatur, neque tamen ideo quilibet mensis substantiam dicit immitti: Ita & verbum cum per omnia sit indiguum, aut indecens, minime videri debet, si humano vti uoluerit, ad se ac patrem iudicandum, instrumentum. Nam si indecens est, corpus vti instrumento: indecens erit ipsum & in toto esse. Lib. 2. de Verbi incarnat.

Quemadmodum non liberati essemus a peccato & maledictio, nisi natura humana caro esset, quam verbum induit, nihil enim nobis fuisse commune, cum alieno: Ita ne homo Deus factus esset nisi natura ex parte, & verum & proprium esset eius verbum quae caro factus est. Propterea enim talis facta est coniunctio, vt diuinitati, quae est secundum naturam, hominem coniungeret, firmaque ac stabilis esset eius salus & Desicatio. Qui ergo ex patre natura esse negans, & proprium eiusdem substantiae filium: negent etiam cum carnem veram & humanam assumptam ex Maria virgine, lib. 2.

Christi Natiuitas.

DEFINITIO ET ETYMOL.

CHRISTI Natiuitas, Graece $\chi\rho\iota\varsigma\ \gamma\epsilon\gamma\epsilon\tau\omicron\tau\omicron\varsigma$, vel $\gamma\epsilon\gamma\epsilon\tau\omicron\tau\omicron\varsigma$, dicitur. Natiuitas est exitus a generante coniuncto, a quo habet principia sufficientia. Et dicitur oriri, ratione primi, nasci ratione secundi, & gigni ratione tertii. Ex B. Thoma 1. parte, quaest. 27. art. 2. & 3. Sentent. dist. 8. q. 1.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Dixit pastoribus angelus: Nolite timere, ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie Saluator, qui est Christus in ciuitate Dauid. Luc. cap. 2.

SENTENTIAE PATRVM.

Aurum igitur soluitur, quasi regi magno; Thus adoletur vt Deo; Myrrha praebet tanquam pro salute omnium morituro. Habuit enim praedicatorum angelos, narrantes caelos, adorantes magos. Aug. in serm. de Epiph. Nobilitas fuit Christi nascentis, in virginitate parentis, nobilitas in diuinitate nascentis. Aug. sup. Ioan.

Mihi enim impossibile est generationis scire secretum: vox filii; non mea tantum, sed & angelorum: supra supra Cherubim, & supra Seraphim, & supra omnes creaturas scriptum est: Pax Christi supra omnem sensum est. Quis est supra omnem sensum tanta generatio? Tu ergo non me; scrutari non licet superna mysteria. Licet scire non licet scire quomodo natus sit. Hoc enim quatuor ineffabilis enim est illa generatio. Vnde Isaias ait: Generationis eius quis enarrabit? Haec humanum sensum, & intelligentiam excedit: hoc non capit humana intelligentia, ratio, & fidei professio. Ambros. cont. haer.

Nato regi aurum offerimus, si in conspectu illius, deum sapientiae resplendemus. Thus offerimus, si cogitamus per sancta orationum studia in ara cordis incendimus, re per caeleste desiderium redolere valeamus; Myrrha si carnis desideria per abstinentiam mortificamus. Greg. 10. super illud Matth. 2. Cum natus esset Iesus in Bethleem, super illud Matth. 2. Cum natus esset Iesus in Bethleem, deum: hymnum dicunt, & deuotae praue vite deos quos dudum desperant, eius agnoscunt, consensum testes: Gloria in excelsis Deo, & c. ac si dicant, Quis a disimularet, iam aunc in terra bonitas coniungat. Greg. 1. 27.

Nunquid inuenerunt palatium marmoribus splens, quid aulam regiam diuersis populis perfosantem? Natas siue clypeatas militum carernas? Nunquid equoque leuis insignes? Nunquid curus auro ostroque fulgentem matrem eius diademate coronatam, aut in lecto ebullientem? Nunquid puerum bysso & purpura inuolutum non: sed potius angustum & humile tugurium, vixque praesepium, & magis animalibus quam hominibus aptum vilibus pannis involutum, matrem vix tunica habentem non ad ornatum corporis, sed ad tegumentum nudum? Chrys. sup. Matth. 2. Intra aures domum inuenerunt puerum.

Non illius est fabri filius, quem putatis, sed fabricatorum qui fabricatus est Auroam & Solem. Nonne Dauid filius colae, & tamen radix fuit stirpis regiae? Cur ergo Christus parentum ignobilitatem contemnant? Ioan. Chrys. sup. Matth. 2. Nonne hic est fabri filius.

Frater, generationem istam quis enarrabit? Angelus tuis obumbrat, subuenit spiritus, virgo credit, virgo permanet. Quis non miretur? Nascitur verbum in tantum longitudo breuis, latitudo angusta, altitudo sublimis, quae planta. Ibi agnoscitur lux non lucens, verbum in tantum. Bern. sup. Cantic.

Coeternitatem suae maiestatis ostendit. Hodie enim nullo initio incepit, nullo fine concluditur: non enim erit, sed semper manet, semper est, & quidquid dixerit, quaeque fecerit, facit. Licit Deus cunctos dies creauerit, singulariter tamen se dicitur, qui Christi Domini natiuitate sacrauit, in eo exultare conuenit & letari: quoniam in eo & Diabolus & salurem mundus accepit. Cassiod. sup. illud Psalm. 104. quae fecit Dominum.

Adorant magi in carne verbum, in infantia sapientiam, imitate virtutem, & in hominis veritate Dominum mandata eramenta fidei suae intelligentiaeque manifestant: quos credunt, muneribus protestantur: thus Deo, myrram hominum offerunt regi. Leo Papa in serm. de Apparitione.

Non mediocre hoc tibi fidei videatur exemplum: sed fons pastorum: certe quo videri ad prudentiam, eo praedictum. Non sapientes, sed simplices, qui fugare audiret, minus sui praedones elegit, non rhetores, sed piscatores delictorum destinavit. Beda sup. Luc. 11.

Generationem eius quis enarrabit? Frater, generationem sic enarrari non potest, si lingua deficit, fides profectus enim profectus est fidei, cum tantum de Deo suo potest, quantum sermo non potest pariter. Max. Episc. Natali.

Vide Tit. praecedentem de Incarnatione Christi.

Christi CruX & Passio.

DEFINITIO ET ETYMOL.

CHRISTI CRUX, Graece $\chi\rho\rho\iota\varsigma$, dicitur. Quid autem sit crux, & unde dicitur, supra.

Christi passio. Græce ἡ ἱστορία: & ἡ ζωὴ, passio dicitur. ...

SENTENTIAE BIBLICAE.

Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Ad ...

Postquam manus meas, & pedes meos. Dinumerauerunt o-

Quos non habuit in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me a-

Postquam dedi percussibus, & genas meas uellentibus,

Et uidi diem eum, & non erit ad uisum meum.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Et percussit me in facie mea, & percussit me in capite meo.

Signum crucis a nobis expellit terminatorem, si tamen cor no-

strum Christum habeat inhabitatorem, Aug. sup. Ioan.

Autor pietatis in cruce pendens testamentum condidit, sin-

gulis pietatis opera distribuens: Apollolis persecutionem Iudeis

corpus, Patri spiritum, uirgini paranympum, latroni paradisum,

peccatori infernum, Christianis uere poenitentibus crucem com-

mendauit. Ambr. in serm. de passione Domini.

Duobus modis crux tollitur, cum aut per abstinentiam affligi-

tur corpus, aut per compassionem proximi affligitur animus. Greg.

in hom. 32. Si quis uult uenire post me.

Crucem reliquit Christus in terra, sed secum eam leuabit ad

caelum. Tanta autem erit gloria crucis, ut Solis lumen reddatur

obscurum, & sicut Imperatorem regalis pompa praecedat, & mili-

taris ordo praecedendo vexilla humeris portare contueatur, & his eius

declaratur aduentus. Sic Domino de caelo ueniente, angelorum

caetus signum illud humeris portatum, ceteris regalem nobis aduen-

tum annuntiat. Ioan. Chrysost. in hom. de cruce.

Christus in passione patientiam exhibet, humilitatem commen-

dat, obedientiam implet, charitatem perficit. His uirtutum gem-

mis quatuor contra ciues ornatur, & est supereminenter chari-

tas, a dextris obedientia, a sinistris patientia, in profundo radix uir-

tutum humilitas. Bernard. in serm. in die Pasche.

Circumire possum Domine caelum & terram, mare & ari-

dam, & nusquam te inueniam, nisi in cruce: ibi dormis, ibi pa-

scis, ibi cubas in meridie. Crux enim tua fides est, cuius latitu-

do charitas, longitudo longanimitas, altitudo spes, profundum

timor. In hac cruce te inueniat, quicunque te inueniat: in hac cru-

ce suspenditur anima, & dulcia poma de ligno decerpit. Bernardus

de floribus.

Crux est humilium tutio inuisa, superborum delectio, uictoria

Christi, perditio Diaboli, interiorum destructio, caelestium confir-

matio, mors inidelium, uita iustorum. De qua Ioan. Chryso-

stomus, Crux est Christianorum spes, crux Romanorum uictoria,

mortuorum resurrectio, ceterorum uia, conuictorum uia, claudu-

rum baculus, pauperum consolatio, arbor resurrectionis, lignum

uiae eterne. Cassiodor. super illud. Signatum est super nos lu-

men scilicet.

Crux Christi clauis est Paradisi: haec infirmorum baculus, pas-

torum uirga, coeuentium manductio, profectuum perfectio,

Animarum salus & corporis. omnia malorum auersio: bonorum

omnium datrix. Damascen. lib. 4.

Tu sancta crux peccatorum es remissio, pietatis exhibitio, me-

ritorum argumentum, infirmorum remedium, laborum refugium,

sanorum incolumitas, desperantium uelocitas, infortunatorum re-

licitas. Rabanus de laude Crucis.

Tanta uis est crucis & mortis Christi, quod ad sanitatem & re-

medium non solum praesentis & futuri, sed etiam praeteritorum

saeculorum, & solum non hinc modo ordinem, sed etiam caelestibus

uirtutibus sufficit. Orsius super epist. ad Rom. lib. 5.

Tanta est uis crucis, ut si ante oculos ponatur, in mente fi-

delium habeatur, ita ipsam mortem Christi intus oculis

mentis aspiciat, nulla concupiscentia, nulla libido, nullus timor,

nulla superare possit inuidia: sed continuo ad eius praesentiam

totus ille peccati & carnifugatur exercitus. Orsius super epist. ad

Rom. li. 6.

Quid est, quod Christus in morte turbatus est, nisi quia infir-

mitas uoluntaria similitudine consolatus est, aut si

qui suorum adhuc imminente morte uentur, ne hoc ipsi se pu-

tantes reprobos peiore desperationis morte abhorbeantur. Augus-

lib. 1. rogno. 8.

Vbi Iesus non respondebat, ibi & uisus fletat: hoc est: sicut a-

gnus innocens non aperuit os suum: ubi uero respondebat, ubi sic-

ur pastor docebat. Fratres, ut in peccato tanemus, Christum cruci-

fixum intueamur. Quomodo qui intuebantur serpentem in eum

in deserto, non peribant moribus serpentum: sic qui intuentur fide

Christi mortem, sanantur a moribus peccatorum. Augus. super

Ioan.

Inspice uulnera pendens, sanguinem morientis, pretium re-

dimentis, cicatrices resurgens. Caput habet inclinatum ad oscu-

landum, cor apertum ad diligendum, brachia extensa ad amplex-

andum, totum corpus expositum ad redimendum. Haec quanta

sunt cogitate, haec in itera ueltri cordis appendit, ut totus uobis fi-

gatur in corde, qui totus pro nobis fixus fuit in cruce. Augus. lib. de

uirginitate.

Homo factus est hominis factor, ut fugeret uera regens sy-

dera: ut elureret panem, ut sterneret ions, dormiret lux, ab itinere uia

fatigaretur, salis testibus ueritas occultaretur: Iudex uiuorum &

mortuorum, a iudice mortali iudicaretur, ab multis iustitia da-

mnaretur, flagellis disciplina caereretur, ipis bouis coronaretur,

in ligno fundamentum suspenderetur, uirtus infirmaretur, sal-

uus uulneraretur, uia moreretur. Augus. in serm. de Natali Do-

mini.

Congruit nostrae deuotioni, ut qui Domini crucifixi passio-

nem celebraturum sumus, reprimendam carnalium uolupta-

tum crucem nobis ipsis etiam faciamus. Augus. in serm. de Qua-

dragema.

Christo

Christo crucifixo velum templi scissum est, quia per ipsius passionem omnium mysteriorum secreta pateuerunt. *August. super Psalm. 70.*

Fusus est sanguis medici, & factum est medicamentum phreneticis. *Aug. lib. contra hereses.*

Quem vis contemnere, precium eius attende, & cum morte Christi, totum mundum appende. *Aug. de verbis Domini.*

Nulla res officiorum laborem ad portanda onera aliorum, facit libenter impendi: nisi cum cogitamus, quanta pro nobis pertulit Dominus. *Aug. de verbis Apostoli.*

Filius Dei ad crucem ducitur, expalmatur, qui est vera palma victoriae: spinis coronatur, qui peccatorum spinas venit contringere: ligatur, qui soluit compeditos: ligno suspenditur, qui erigit elisos: aceto potatur, fons vitae, disciplina caditur, salus vulneratur, vita moritur, occidit ad tempus vitam mors, ut in perpetuum a vita occideretur mors. *Augustin. lib. de octo virtutibus charitativis.*

Fraudulenta Sacerdotum promissio, maius fecit surgens de sepulchro, & non creditis: nec si de cruce descenderet, crederetis. *Hieronymus super illud Matth. 27. Descendat de cruce, & credemus ei.*

Omnis creatura compatitur Christo morienti: Sol obscuratur, terra movetur: petrae scinduntur, velum templi diuiditur, sepulchra aperiantur: solus miser homo non compatitur, pro quo Iolo Christus patitur. *Hieron. super Matth.*

Traditus est Iesus multis verberandus, & illud sacratissimum corpus, pectusque Dei capax flagella contumplerunt. *ibid. in fine.*

Noli tantum amittere beneficium, o homo. Propterea Christus damnationi mortis se subdidit, ut te a iugo damnationis cruciatu: ille suscepit mortis seruitutem, ut tibi tribueret vitae aeternae libertatem. *Ambr. super Psalm. 118. Beati immaculati.*

Stultum est cum gladius quaerere eum, qui vitro se offert: & in nocte proditorem inuestigare, quasi latentem, qui quotidie in templo docet. Sed factum congruet tempori per homines: quia cum essent tenebrae, in tenebroso tempore tenebrorum exercebant. *Ambr. super illud Matth. 26. Cum gladius & fistibus.*

O stulte & caece grex Sacerdotum, nunquam impossibile erat ei de paruo stipite ligni descendere, qui descendit a caelo: ut altitudinem? Nunquid tua vincula possent illum tenere, quem caeli non possunt capere? Non venit, ut se liberaret, qui sub seruitute non erat: sed ut nos de seruitute redimeret. *Ambr. super illud Matth. 27. Si rex Israel esset, descendat, &c.*

Clamavit Iesus voce magna: Deus, Deus meus, &c. Clamavit homo diuinitatis separatione mortis: ut cum diuinitas mortis libera sit, utique mors esse non poterat, nisi vita diceretur, qui diuinitas est. *Ambr. super Luc. lib. 5.*

Doles, Domine non tua vulnera, sed mea non tuam mortem, sed nostram infirmitatem. *Ambr. super Lucam.*

Cum enim posset nobis etiam non moriendo succurrere, voluit tamen hominibus moriendo subuenire: quia nos videlicet minus amasset, nec vim suae dilectionis nobis ostenderet, nisi hoc, quod a nobis tolleretur, ad tempus ipse sustineret. *Gregor. lib. 10. Moral.*

Vere deserta erat Iudaea, vacua iustitia, plena peccatis, quam Deus plantauerat, omnes Prophetae coluerant, illa autem nullum fructum prodixerat, nisi spinas acerrimas, quibus Dominum suum coronauit. *Ioan. Chryso. super Matth. c. 3.*

Quae nobis erit contumelia, postquam Christus haec passus est? neque enim vna particula, sed totum corpus iniuria patebatur. Caput per Coronam, manus per arundinem, os per acetum, facies inspuetur, genae velabantur, & tandem totum corpus in cruce extenditur & perforatur. *ibid. c. 27.*

Quam dulciter, Domine Iesu, cum hominibus versatus es? quam abundanter multa magna bona hominibus largitus es? quam fortiter tam indigna, tam aspera & dura pro hominibus passus es? dura verba, duriora verbera, durissima supplicia. O duri & indurati & obdurati filii Adam, quas non emollit tanta flamma, tanta benignitas, tam ingens ardor amoris, tam vehemens amator, qui pro vilibus sarcinulis, tam pretiosas merces expendit. *Bern. super Cantic. serm. 15.*

Dilexit nos, Deus dulciter, sapienter, fortiter. Dulciter nempe dixerit, quod carnem induit: sapienter, quod culpam vitauit: fortiter, quod mortem sustinuit. Sed super omnia reddidit se mihi amabilem, bone Iesu, calix, quem bibisti, opus nostrae redemptionis: hoc enim omnino amorem nostrum sibi vendicat. Hoc (inquam) nostram denotionem blandius allicit, iustus exigit, arctius stringit, & vehementius afficit. *Bern. super Cant. serm. 20.*

Passio tua, Domine Iesu, vltimum est refugium, singulare remedium. Deficiente sapientia, iustitia non sufficiente sanctitatis succumbentibus meritis illa succurrit. Cum enim defecerit virtus mea, non conturbor, non diffido: scio quid faciam, Calicem salutaris accipiam, scio quod merita mea non sufficiunt. Ego vero fideliter, quando ex me nihil deest, virgo ex visceribus Domini, quoniam misericordia affluor, nec delinam foramina, per quae torquerent manus meas & pedes: latique lancea forauerunt. Et per

has rimas licet mihi fugere mel de petra, oleum de fontibus, & videre, quam suavis est Dominus. *Bernard. super Cant. serm. 22.*

Pater, ignosce eis, quia nesciunt quid faciunt. Christus caesus, spinis coronatus, clauis confossus, patibulo affixus, bris saturatus: omnium tamen dolorem immemorabilis. Hinc multum miseriae corporis, hinc dolores, hinc lacerationes, hinc oleum exultationis, hinc guttae sanguinis in terram. *ibid.*

Quid tam efficax ad curanda conscientiae vulnera, quam purganda mentis aciem, quam Christi vulnere purgati? *Bernard. super Cant. serm. 62.*

In passione Domini tria specialiter conuenit intrinsecum: quod; causam, nam in opere quidem patientia, in motu in causa charitas commendatur. patientia singulari, hinc mirabilis, sed charitas inextimabilis. *Bern. in serm. de passioni.*

Ex nobis assumpsit, quae pro nobis sustinuit, nisi scilicet sepeliri: mea est mortalitas, nati: mea infirmitas, parati: meum crucifigi: mea dormitio, sepulti. *Bern. serm. 70.*

Effusio non iniustus sanguinis iusti, tam potens suum, tam diues ad pretium, ut si vniuersitas captiuorum, propterea suum crederet, nullum tyrannica vincula reciteret. *Papa in serm. 7. mensis.*

Vbi princeps tanta afflictione plangebat, quis illo crederet, quis illo dolente non generet? Quando pro gentium inuicem rex in capite, canis puluere, inuicem stidorus super Psalm. 50.

Si sole superlucente in ligno, securis incideret, lignum passibilis permaneret: multo magis diuinitas secundum carnem unita, carne patiente manet impassibilis. Ergo dum, si quis ignito ferro superfundit aquam, quod quidem natum est pati ab aqua ignis exstinguitur, innocuum manet ferrum: sic carne passa impassibilis diuinitas manet. *scen. lib. 3. c. 26.*

Passio Christi caelum sustentat, mundum regit, inferna fodit: in ea confirmantur angeli, redimuntur populi, eriguntur inimici: stabiliuntur subsistentia, animantur uentilantur: sententia, illustrantur intelligentia. *Rabanus in libro de*

4 SIMILITUDINES.

Christi Saluatoris, Sicut Moses exaltauit se per terram: ita exaltauit se filium hominis, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam. *Ioan. 3.*

Christus Iesus, ut vitem pretiosior thesauris ualens includitur: Sic Christus Apostolus tantummodo mortem acciuit mysterium. *In cap. 20. Matth. homil. 35.*

Si rex tetrenus videret, quod ciuitatem illius circumuehens hostis, quid facere potest? nisi ut ponat arces, circumuehens, destruat mœnia, quae forte ipse edificauit: modo hostem expellat. Sed videamus sapienter agens. Postquam vidit castra sua occupari a spuriis, item expulsi, ut castra sua non lederet. *In cap. 20. Matth. homil. 35.*

Patres familias moriente, tota domus eius turbatur: milia plangit, & concissis tunicis suis nigris operantur: Sic & humano genere propter quod fuerat ornata, ea exitum constituto, totius contristatur mundus, ministeria lugent, & candore de posito, pro uelut uelut nebris uelut. *In Matth. 24. homil. 49.*

Quemadmodum si quis liquefacto auro manuum iniiciat, quamprimum deauratur? Ita haec nobis propter mam auream reddunt. Refugit enim vehementer auro, neque incendit, sed abluat tamen quicquid operit. Hic sanguis praefiguratus est semper in altariis: rum cadibus: hic orbis terrarum decus est, hic est per quem emit, quod vniuersam ornauit Ecclesiam. Ut enim uos auro emittit: Ita nos sanguine suo Christus haec hanc.

Christus pro omnibus gustauit mortem. Non dicitur, Reuera licui qui gustat, sic breue intervalium in confestim surrexit. Sicut medicus non habens necessarios cibis, quae aegroti preparantur degustat, sed illi tantum ex illius cibo degustat, ut persuadent aegroti potest, ut cibos accipere: Sic & Dominus, quoniam omnem mortem timebant, persuadens eis, ut si dicerentur, cedent, & ipse gustauit mortem, nullam habens mortem. Venit enim princeps mundi, & in eo non habens mortem. Venit enim vitam sub timore mortis agere. Illi qui per omnem vitam sub timore mortis agerant, iidem ab eadem liberati, & derident eam qui reserunt. Tale est nunc, quale si vincunt aliquam partem ad mortem, & semper hoc expectantem, quod eam reddat ex multis deliciis: tale aliquid erit erit tempore. Nunc autem veluti si quisquam illum timorem

...delictis agens pronuncietur pugnaturus, & proponat...
...viam ad ad mortem, sed ad regnum adducatur: ex qui...
...Ex his quibus custodia pingueferent, quotidianis...
...sui interioris expectantes: an ex illis, pugnaturus...
...laboraturis vitronca voluntate, vt diadema tan...
...Hom. 4. in ep. ad Hebraeos.

Didymi Alexandrini. Vt vnguentum quod vase continentibus
habet quidem odoris substantiam, sed prohibetur longius spargi
quia vase intrinsecus clauditur: quum autem vas foris fuerit effu-
sum, emittit procul benevolentiam suam: Ita Christi nomen bene-
olens ante aduentum eius in solo Israelis populo versabatur, qua-
si iudaei vase inclusum. Notus enim ait, in iudaea Deus, in Israel
magnum nomen eius. Quando autem coruscans in carne Saluato-
ris, in vniuersam terram, quin potius in omnem creaturam exten-
dit vocabulum suum, impleto eo quod scriptum est: Quam
admirabile est nomen tuum in vniuersa terra! Quibus consequen-
ter Apostolus loquitur: Non enim aliud nomen datum est sub cae-
lo, in quo oporteat saluari nos: vt Psalmista ad Dominum loqui-
tur: Magnificasti super omnia nomen sanctum tuum. Tunc com-
pletum est: Vnguentum effusum nomen tuum. Lib. de Spiritu
Sancto.

Trocipi Quemadmodum olim populus occubuit, accessitque
Aaron, & se medium inter mortuos ac viuos statuit, & a reliquis
mortem depulit: Ita verus Pontifex inter mortuos & viuos, inter
eos qui ad aduentum eius vsque iudaismum conseruauerunt, eosque
qui cum non receperunt, seque ipsos quam Iesum necare malue-
runt, eo quod sanguinem Iesu in se transferre ausi sint: in quo id-
circo omnis iustorum sanguis recidit. Cum intercessisset itaque,
mortem a nobis abstulit: cum mortui iudaei sub lege separati nul-
lum amplius veritatis opus edant. Apud nos enim verum est tem-
plum, quod viuis lapidibus constat: verus item Iosue. In Iud.
fol. 496.

Quemadmodum Iosephus, quantum ad fratres, penitus pe-
rietat: Sic Christus quantum ad Iudaeos, ad quos venerat, plane
mortuus, vt vltimo supplicio affectus, credebatur. Sic enim
opinabatur. Sed ascendit ad patrem, & virtute Deitatis resurgens:
quare suum conspicium factum est genus. In Genes. cap. 49.
fol. 197.

Quemadmodum leo non solum vigilans, sed & dormiens ter-
ribilis est: Sic Christus non ante crucem, sed etiam in cruce ter-
ribilis erat, magnaue designabat miracula. In Genes. cap. 49. fol.
205.

Theodoretus Episcopi, sicut per vnus delictum in omnes homines
in condemnationem: Sic & per vnus iustitiam in omnes ho-
mines in iustificationem vitae. Sicut enim per inobedientiam
vnus hominis, peccatores constituti sunt multi: Ita etiam
per obedientiam vnus, iusti constituentur multi. Dialo-
go. 3.

Sicut vnica erat, & esurienti & sitienti, & defatigatae humani-
tati diuinitas, quin etiam dormienti, & de passione subeunda tri-
stitia, ac merore confecta, nihil horum quidem suscipiens, sed ei
permittens, vt naturae affectiones & passiones susciperet: Ita etiam
ei coniuncta erat dum crucifigeretur, & concessit vt perageretur pas-
sio, vt passione mortem solueret, dolorem quidem ex passione non
suscipiens, passionem autem sibi adaptans & accommodans, vt po-
te templi sui & carnis coniuncta: per quam etiam membra Chri-
sti appellantur, qui crediderunt: eorum qui crediderunt, ipse ca-
put appellatus est. Dialog. 3. titul. Quod diuinitas Seruatoris est
imparibilis.

Epiphanius. Non apparentia erat aduentus ipsius in carne, sed
instar magni regis bellum gerentis aduersus inferiorem, & no-
scentis, quem inimicus eius, si viderit in potentia venientem, ac
multo robore, recufabit, & vertetur ad fugam, & multas subdito-
rum regiones dissipabit: & propria sapientia praevertens fingentis,
& terga dantis ac fugientis, donec inimicus audacia sumpta ex-
petat regem, velut timidum & impotentem, & persequatur ipsum.
Rex vero conuersus repente cum sua potentia, totum subditum
capiet infirmum & aduersarium. Sic etiam Dominus noster non
timuit mortem: qui antequam veniret ad hoc, vt pateretur, si-
gnificauit in itinere, quod filius hominis futurum esset vt traderetur
& crucifigeretur, & tertia die resurgeret. Lib. Anchorar. fol.
549.

D. Augustini. Fratres, vt a peccato sanemur, Christum cruci-
fixum intueamur. Quomodo qui intuebantur serpentem anem-
um in deserto, non peribant moribus serpentum: Sic qui intuen-
tur fide Christi mortem, sanantur moribus peccatorum. In lo-
an.

D. Hieronymi. Ecce hic positus est in ruinam, & in resurrectionem
multorum in Israel, & in signum cui contradicitur: solumque
radios tam munda loca excipiant quam immunda, & sic in flori-
bus quomodo in stercore luceant, nec tamen solis radijs polluan-
tur: Sic & Christi bonus odor, qui nunquam mutari potest, nec suam
naturam amittere, credentibus vita est, incredulis mors. Quasi. 11.
ad Hebraeos.

Cyprianus. Cum maleficus quispiam condemnatur quod filium
regis aut principis iugauerit: & tu interim velut innocens se-
cutus cantares ac ludas, donec terrifico comprehensus con-
uinceris, quod homicidium subornasses. Vbi reuera tibi latissi-
mus terrarum orbis in angustum contrahi deberet, praesertim si
confitentiae quoque testimonium te destitueret. Ita longe pau-
dior fieri debes, cum Christi passionem animo recenses. De sing.
cleric.

Sicut

